

Thema 20 (2007): 27.

De Jurade de Saint-Émilion 1199-1999, en het gebruikte zegel

Anton C. Zeven, NL-Wageningen

Jurade 1199 en 1948 en 1999

In 1999 werd door de Franse Post een postzegel uitgegeven met het bijschrift Jurade de Saint-Émilion 1199-1999. Saint-Émilion ligt in het departement Gironde. Op internet is heel wat over deze Jurade te vinden.¹ De websites stemmen echter niet met elkaar in overeen. Eén website vermeldt dat deze jurade of wijnbroederschap is opgericht in 1199, en daarmee de oudste in het Bordeaux-gebied is. Een ander beschrijft dat op 8 juli 1199 de Falaise Charter was getekend, waardoor Saint-Émilion stadsprivileges of stadsrechten kreeg. In 1269 werden gedurende de Engelse tijd door koning Edward I deze privileges ook van kracht voor het rechtsgebied, de Jurisdicte, liggende om Saint-Émilion-stad. De ‘Jurats’, dat het Engelse woord voor schepenen is, waren belast met de uitvoering van de privileges.² Vandaar de naam Jurade. Ik neem aan dat het een oud-Engels woord is.³ In 1647 werd het een en ander nader geregeld. Werd deze 1647-regeling bezegeld en zo ja, hoe dan? In 2008 werd het feest gevierd dat 60 jaar eerder, dus in 1948, de Jurade was heropgericht. Het is nu een wijnbroederschap, waarvan de leden tijdens hun optocht in Engelse middeleeuwse rode mantels lopen, of moet ik zeggen: schrijden.

Waszegel?

Op de postzegel vinden wij een tekening van een zegel. Ik neem aan dat deze tekening het zegel van de Jurade toont. Immers het omschrift luidt SIGILLVM.COM.S.EMILIANI, d.i. zegel van het graafschap Saint-Émilion. De tekening van het zegel toont ons verder twee wapenschilden: links Oud-Frankrijk (bezaaid met lelies) en rechts Engeland (drie aanzierende gaande leeuwen boven elkaar). Het wapen van Engeland werd vanwege de eeuwenlange verbintenis met dit land opgenomen. Zo werden de prijzen van de wijn in 1647 in (Engelse) ponden vermeld. De afbeelding van het zegel wordt nu veel gebruikt, zelfs met ingekleurde wapens. Echter ik betwijfel dat dit zegel in 1199 zou zijn ontstaan, want in dat jaar bestonden dergelijke zegels met heraldische wapenschilden nog niet. Bovendien zou dan in het omschrift Esmiliani, dus met een s, hebben gestaan.⁴ Het zegel moet zijn ontwikkeld, nadat de wapens Oud-Frankrijk en Engeland waren ontstaan. Wanneer was dat? Voor 1269? Voor 1647? Een foto van het *originele* waszegel, als die ooit bestaan heeft, vond ik niet op internet. Wel vindt men het zegel met ingekleurde wapens en dat kan natuurlijk niet, aangezien zegels éénkleurig zijn. Misschien heeft men het in 1948 bedacht.

Slot

Samenvattend kunnen we zeggen dat de wijnbroederschap, de Jurade niet in 1199 is ontstaan. Verder is het zegel misschien recent ontworpen en dat het op fantasie berust. Op internet is te zien, dat het zoals hierboven afgebeelde zegel voor allerlei doeleinden wordt gebruikt. Overigens vind ik het een mooi zegel.

Noten

¹Zoek op Jurade. De meeste websites betreffende Jurade dienen vooral om toeristische wijnliefhebbers naar Saint-Émilion te halen.

²Gemeenschappen met stadsprivileges, steden dus, werden bestuurd door schepenen. Zij kozen uit hun midden meestal twee burge(r)meesters. Het aantal schepenen verschilde van stad tot stad. Om het jaar trad de helft af en werd vervangen door nieuw gekozenen. Dat houdt in dat een schepen twee jaar in het stadsbestuur zat. Een dergelijk systeem vinden we nu nog terug in de Kascommissie.

³In Nederland kennen wij ook dergelijke jurisdictie. Een voorbeeld: Stad en Schependom van Wageningen.

⁴De vroegere schrijfwijze Es en es is vervangen door É en é, bijv. escriver in écrire.